Nr. 20. Anulu XXX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Féri'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 24|12 Martiu 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Brasiovu 21 Martiu. Pre catu timpu locuitorii marelui Principatu alu Transilvaniei sunt rapediti din nou sub vérg'a unui provisoriu absolutu si dati la discretiunea unui ministeriu investitu cu potestate netiermurit'a; pana candu o lege formidabila de presa spandiura de asupra capului nostru cá si sabi'a lui Damocles, pe atatu credemu ca publiculu va tienea sama de pusetiunea nóstra si se va indestula deocamdata cu informatiuni impartasite in modu obiectivu, éra in catu pentru convictiunile nóstre subiective va afla, ca acelea sunt si remanu neclatite totu cele vechi, cu alte cuvente, ca program'a nóstra din urma este totu petitiunea celoru 1493 barbati. Cei carii se afla la putere, aceia carii dispunu astadi preste persón'a, libertatea, onórea si averea nóstra, ne potu lua si condeiulu cu vreo doi trei §§-i si potu face, cá cate 6 luni de dile se nu avemu somnu odichnitu nici di de bucuria (§ 28), pentruca legea care se arsese in Pest'a la 1848 astadi érasi se afla intru tóta vigórea ss.

Facia cu asemenea lege nu ar fi nici o mirare, déca amu audi propagandusse in acésta tiéra si mai anume in natiunea nóstra érasi cate o doctrina de cele mai periculóse si injositóre din cate cunósce istori'a, cum si intortocanduse si unele cuvente din s. scriptura dicendunise, ca se nu intrebamu multe, se credemu si se ascultamu cu tóta supunerea neconditionata si din convictiune, pentruca politic'a romanului trebue se fia in vecii veciloru, cá se mérga totudeauna numai cu ómenii ajunsi la putere; se voru incerca totudata a ne sparia cu impregiurarea, ca déca nu vomu insaltia si noi stéguri si nu vomu declama oratiuni pompóse si nu vomu canta psalmi de moda, voru scóte din deregatorii pre toti functionarii de natiunalitate romanésca facendu pe voi'a si placulu sbieratoriloru si urlatoriloru din cateva comitate. Tieneti minte, ca unii voru avé intru nimicu a ina indesiertu chiaru si numele monarchului confundandu inadinsu persón'a si auctoritatea Lui cu auctoritatea si cu faptele regimului. O cursa fórte periculósa si tare acésta pentru romani. Oricandu unii au voitu si pana acum cá se ametiésca capetele romaniloru, totu de „intentiuni prea nalte" le-au vorbitu; candu colo, abié au trecutu 2—3 ani, éra uneori 2—3 luni, dupa care s'a si adeveritu, ca acelea intentiuni au fostu numai ale cutaroru ministrii séu cancelari de curte din cei 45 cati au cadiutu de 18 ani incóce. Noi inse de aici incolo nu vomu mai putea spune nimenui in publicu, cumca in tieri constitutiunale si la popórale libere amestecarea auctoritatii monarchului in discusiunile politice si confundarea fapteloru sale cu faptele ministriloru, consiliariloru si prefectiloru este o blasfemia; pentruca preste capetele nóstre plana absolutismulu ministerialu. Noi nu vomu mai puté reflecta nici macar atata, ca tóte rangurile si functiunile din tiér'a intréga nu cumpanescu nimicu alaturea cu drepturile tierii si ale natiunii. Éra déca totusi ne voru suferi cá din gratia a deschide si noi cate odata gur'a, ei in casulu celu mai bunu voru cerc'á a ne momi cu respundietatea ministeriala, carea in artic. III § 4 dela 1848 este statorita cu — siepte, éra in § 18 carele este curatu numai o repetitiune, cu optu cuventiele, éra in § 32 este formulata asié, in catu dupa liter'a c) avendu ministrii a indeplini legile ungurene introduse aici fara voi'a natiunii romanesci in 24 óre potu face, cá de ecs. la tribunale si in scóle se nu se mai audia nici unu cuventu romanescu, éra cei carii s'aru tiené cu tóte bratiale de terenulu ocupatu in 1863 precum si trebue se faca orice omu de onóre, se fia aruncati indata la temnitia cá turburatori si rebeli.

Ei bine, noi vomu deveni numai simplii cronicari. Ce ve pasa? Unu arbore nu face padurea, nici o rendunica primavér'a. Natiunea romanésca ne-a incantatu cu portarea sa de o luna incóce. Acésta natiune, care se scie tiené cu atata seriositate si tactu facia cu evenimentele de facia, acestu poporu preste carele au trecutu tóte relele si calamitatile cate numai potu veni preste omenimea européna, nu mai cunósce nici o frica. La poporulu acesta se potu apleca prea bine cuventele unui istoricu francesu de renume mare, carele dice: „Credintí'a acestui poporu erá nemarginita; elu trebuia se aiba credintia in sinesi. Totudeauna'a insielatu, elu portá in sinesi o trebuintia obstinata de a crede in viitoriulu seu". —

Pentrucá publiculu nostru se se convinga si mai de apróp, cumca noi nu voimu a ecsagera nimicu in espetoratiunile nóstre cu privire la timpulu de facia, afle ori cine intre altele mai multe, cumca dupace barbatiloru cadiuti in 17 Febr. dela putere nu le succese a implé temnitiele cu toti acei romani cati au avutu curagiulu de a petitiona la monarchulu in contra uniunii si pentru autonomi'a Transilvaniei, apoi celu pucinu pe cativa 'i pusera sub priveghere politienésca, éra anume scrisorile dlui Dr. I. Ratiu advocatu in Turd'a pana insinte cu vreo dóua septemani i se desfacea mai tóte, apoi érasi se sigilá cu sigilulu postei. O asemenea scrisóre primiseramu si noi, dupa care inse inse in 4 Febr. ii remiseramu copert'a, pentrucá acelu amicu se aiba cu o petrecere si placere mai multu.

Scimu este, ca in timpulu din urma cancelari'a transilvana de curte stá cu totulu sub dispusetiunea dlui Mailath fostu cancelariu de curte alu Ungariei, in catu ceea nu facea nimicu lucru mai de dómne-ajuta fara incuviintiarea cestuia. In casulu cu petitiunea romanésca grafulu Haller nici nu s'a opusu nici nu o a recomandatu, ci a lasatu pe Dr. Ratiu cá se lucre cum va sci elu. Se vede inse ca dlu Mailath se inferbentá, pentruca petentii nu voira se'i cada in genunchi si se'i céra grati'a lui. Cu tóte acestea dn. Mailath isi puté infrena pasiunea de a mai voi se faca si dlui martiri politici si natiunali in Transilvani'a, precum se facura intre slavaci.

De altmintrea se spunemu adeverulu intregu, cumca colegiulu cancelariei transilvane asié precum se compusese elu dela 20 Sept. 1865 devenise periculosu pentru elementulu romanescu. Cum va fi administratiunea Transilvaniei pentru viitoru numai Ddieu scie, inse anume pentru romani abié póte fi mai ticalósa de cum a fostu aceasi din partea Cancelariei Transilvane in vreo 20 luni din urma. Deci Ddieu se'i erte pecatele déca va voi —

Grafulu Belcredi fostu ministru cu trei portafoliuri disese cu cateva septemani mai nainte de caderea sa intr'o porunca cerenlaria adresata functionariloru politicu, cumca din nefericire auctoritatea gubernelora scade. O veche macsima latinésca tiene, ca partea cea mai mare a omeniloru este condusa de auctoritate. Care din acestea doua sententie coprinde adeverulu, a dlui Belcredi, séu a latiniloru? Dupa a nóstra opiniune dn. Belcredi ar avé dreptate numai in casulu candu ar recunósce, cumca unele guberne au facutu totu catu numai le-a statu prin putintia, pentrucá se'si imormente auctoritatea propria, se arunce si o umbra neplacuta preste alte guberne. Foile si alte organe vii gubernementale arunca vin'a compromiterii de auctoritate la tóta ocasiune totu numai asupra demagogiloru, asupra turburatoriloru de profesiune, éra pe la noi si asupra fanaticiloru pentru natiunalitatea loru, le place inse a uita, cumca mai tóte clasele de poporu sunt conservative din natur'a loru, cá si din interesu, cá si in urmarea educatiunii ce li a'a datu, prin urmare cu toti demagogii Europei nu aru fi in stare de a face nimicu, déca cutare guberne nu aru fi lucratu dieci de ani pe man'a loru comitendu erorile cele mai grosolane, calcandu'si promisiunile, delaturandu legile, séu escamotandu constitutiuni, faurindu maioritati maiestrite, adeverate fictiuni legislative, lungindune in calea oricarui progresu séu materialu séu spiritualu, oprindu pana si cuventulu de libertate.

Déca dn. Belcredi intielege astfelu surparea auctoritatii, atunci suntemu si noi de o parere cu straluci'a ss. —

Dn. Francisc'u Deák scuandune in 7 Mart. in contra dlui Ilie Macelariu observase intre altele, ca precum a trecutu timpulu fanatismului religiosu, in catu ómenii nu se mai judeca unii pe altii dupa catechismu, asié va trece si periodulu fanatismului natiunalu, in catu cetatienii de statu nu se voru mai cerceta unii pe altii dupa gramatica si dictionariu.

Tocma in acestu intielesu ne vorbise nóua aici in Brasiovu grafulu Emericu Mikó in Maiu 1861 pre candu venise cá gubernatoru. Pe atunci amu negatu premis'a si presupunerea stralucitului grafu, o negamu si acum pe a marelui si stralucitului natiunalistu Francisc'u Deák. Fanatismulu natiunalu cá si celu religiosu isi trage celu mai bogatu nutrementu alu seu din legile fanatice ale unei tieri, éra in a dóua linia din sistematic'a tienere in intunereca a poporului. Pre catu timpu conlucra acesti doi factori, fanatismulu nu se póte precurma si nici macar molcomi, decatu celu multu se póte ascunde pe unu timpu sub cate o masca neteda cu ochii inholbati catra ceriu. — Vomu reveni la acésta materia. —

Brasiovu. Eri se naintá de aici cate o adresa de incredere catra ddnii Dr. Ios. Hodosiu si consil. Ilie Macelariu coperite cu cate 80 de subscriptiuni representatóre de locuitorii fruntasi intielegintia si comerciu. Intr'acea din corespundintiele venite in dilele din urma aflamu, cumca asemenea adrese si gratulatiuni au mai mersu inca si din alte parti ale tierii.

— In acestu tienutu cativa functionari si mai multi medici castigara seu titula de consiliariu regescu, séu fusera decorati, séu inca laudati pentru nepregetat'a loru activitate si aruncare in periculu pe timpulu colerei.

Dlui Alecsandru Bohatielu, capit. supr. alu districtului Naseudu se dede titlulu de consiliariu regiu; fisiciului Dr. Stefanu Popp se decoră cu crucea de auru cu coróna pentru merite; Ioane Lázár preutu asemene si Ioane Mateiu din Uedinu, pentru servitiale cele umanitarie in restimpulu colerei. Aici mai toti medicii fura distinsi. —

Clusiu 12 Martiu. Onorate Dle Redactoru! Cu asta ocasiune ve rogu cá in interesulu connationaliloru nostri se binevoliesci a dá publicitatei interprinderea cea mare, care au decisu societatea de asecurare din locu „Victori'a", a o efeptui in interesulu comunu alu patriei nóstre. — Societatea acést'a e asediata cu sanctionare mai nalta pe actii, — si au primitu pana acuma asecurationi numai in contra focului, dar' pentru cá se póta estinde afacerile sale si la asecurarile in contra ghiticei, a transportului, a vietiei de omu si animalu, au decisu in adunarea sa generala din 17 Nov. an. tr. cá se edea, cá bas'a ramuriloru de asecuratiune indicate inca 1000 buc. de actie.

Dupa ce inse noi romanii nu posiedemu

inca pana acuma una stare societate de asecurare, dupa ce acest'a presenta nu are neci unu caracteru natiunalu, si are de scopu de a impartasi pe fiescare cive alu patriei fara de deosebire de natiunalitate si confesiune la beneficiele sale catu si in favorurile asiediamentului de creditu, care l'au infiintiatu numai pe sém'a actionariloru, ba precum suntu din fontana secura insciintiatu voliesce in agendele sale avende cu romani a intrebuintiá si limb'a nóstra natiunala, — precum ne am convinsu si din una provocare a comitetului aceleiasi scrisa romanesce si tramisa catra Domnii nostri din Clusiu si impregiuru, nu potu a nu recomandá intreprinderea acesta patriotica connatiunaliloru nostri, cá se cumpere si se devina in possesiunea atatoru actie, care sub urmatórele conditiuni se potu cumpará.

1) una actia suna despre 1000 fl.;

2) din sum'a acest'a numai 300 fl. sunt de a se solvi in bani gat'a, — éra despre 700 fl. e de a se dá unu contractu séu obligatiune.

3) Cine platesce sum'a acest'a de 300 fl. anticipalmente va capetá pre langa dobandi'a (dividenda) avuta dupa actie, — inca si 6% dupa cele 300 fl., — care o póte plati si in 10 rate.

4) Castigulu celu mai mare alu societatei e acela, cumca pe sém'a actionariloru s'a constituitu unu „asiediamentu de creditu", care fiescecare actionariu 'lu póte folosi in sensulu statuteloru. —

In Clusiu e incredintiatu cu vinderea atatoru actie D. Carolu Benedek, care e plenipotentiatulu estraordinariu alu societatei. —

— D. conte Crenneville gubernatoru porni adi de aici. Ad interim ilu va suplini du. v. presiedinte Grois. — Se crede, ca pentru totudeauna, ca ci eri si-a lustu diu'a buna dela consiliarii gub. si dela altii —

Prea onorate Dle Redactoru!

Preste pucinu se implinesce unu anu de dile, de candu tóte diurnalele romane din monarchia — ba unele si de preste Carpati — au respanditu in publicu cate si mai cate insinuari, care de care mai dejositórie — in contra persónei mele. Facutum'au martiafoiu *), lingau, venatoriu dupa posturi, si cá se fiu mai prostitutu inaintea opiniunei publice, produsum'au in felu de feliu de caricaturi, si érasi analisatiuni cu numele in cate si cate forme mai ridiculóse si dejositóre. Le-amu suferitu tóte si amu tacutu, de si nu potu dice, ca nu m'au duratu pana la sufletu.

Am diferitu si am tacutu, cá se nu mai arunc eu si eu oleiu in flacar'a discordieloru din sinulu natiunei de una parte, ér' de alta pentruca consciinti'a mi a fostu totudeauna linistita; acésta nu m'au mustratu nici odata, a fi facutu vreunu pasiu in contra convingerei mele si cu scopu, — pentru interese personale — a strica causei natiunale, care mi a fostu si 'mi va fi totudeauna santa, éra ca prin procedurami de pana acuma voiu fi facutu vreo crimpitia (cum dice Gazet'a Nr 17) asta nu m'a superatu si nu me va supera nici pe departe, ca-ci pe candu credu ca numai viitoriulu va atesta acea, de, si in catu m'amu facutu vinovatu unei crimpitie, pe atunci trebue se recunósca fiesce care, ca de unu atare pecatu nu sunt liberi nici cei mai eminenti barbati.

Am disu, ca am suferitu si am tacutu, ca-ci consciinti'a mi a fostu liniscita; dara trebue se pretramitu a priori, ca déca cu ocasiunea acésta me vedu necesitatu a pasi in publicu nu o facu nici decum din mustrare de consciintia, nu nici decum, ci o facu pentru acea, ca-ci invinuirea ce aduce „Gazet'a Transilvaniei" Nr. 17, pagina 67 col. 3, unde se dice: „Alta neconsecintia se mai facú, ca la propusetiunea 1-a despre contributiune votisara si transilvaneni, e cea mai durerósa intre tóte insinuarile vomite pana acuma in contra persónei mele, durerósa pentru acea, ca-ci ne refrunta ar poté veni mai lesne credibila.

Deci insinuarea mentionata — déca me privesce si pe mine — o dechiaru de infamia si scornitura rentatiósa si érasi spre salvarea onórei mele si odihnirea alegatoriloru mei dechiaru serbatoresce, ca eu mei dechiaru serbatoresce, ca eu nici la unu conclusu alu dietei penostane nu amu votisatu nici prin sidiute si nici prin sculate, éra la propusetiunea 1-a despre contributiune, — la care s'a tiunea 1-a despre contributiune, — la care s'a votisatu nominatim, nici ca amu fostu de facia.

Nu amu votisatu si nici nu amu potutu votisa, ca-ci nu m'amu privitu nici odata de membru constitutivu alu dietei din Pest'a.

Ve rogu Dle Redactoru a da locu acestui articulu in st. diurnalu alu Dvóstre.

Am onóre a remané alu Dtale stimatoriu

Ilie Macelariu,

pana acuma inca cons. reg. gub.

Clusiu 17/5 Martiu 1867.

Gazet'a citindu scirea din Nr. 17 statu dintr'o coresp., catu si dupa diurnale a oftatu pentru crampiti'a ce s'a facutu de unii in pandi'a continuitatii nóstre de dreptu natiunalu politicu si de autonomi'a nóstra bisericésca, ca ar fi votisatu. Apoi éca si „Albin'a" in Nr. 23 din 24 Febr., ce dice despre acésta, si apoi fides penes auctorem:

„Venindu apoi votisarea finale, se primi cu 228 de voturi contra 87, n'au fostu de facia 73 si 5 n'au votisatu, intre acestia au fostu transilvanenii: Macelariu, Puscariu, Moldovanu si Balomiri. — Tulbasiu inca a strigatu „nem" (nu), inse s'a insemnatu intre cei ce au votisatu contra proiectului, pe candu, de nu ne insielamu, domni'a lui inca a voitu se se retiena dela votisare, abunaséma pentruca romanii transilvaneni nu voiescu se recunósca dreptulu ministeriului maghiaru de a sdunâ recrute din Transilvani'a, a carei uniune cu Ungari'a inca nu s'a efeptuitu legalminte. — Acésta o intielegemu si noi, dar nu intielegemu acea politica inalta a susamintitiloru domni transilvaneni, ca au potutu tacé la desbaterea proiectelor ministeriale cari dispunu despre Transilvani'a cá si despre Ungari'a si mai alesu nu pricepemu acesa, ca acuma se retienura dela votisare, ér' in siedinti'a din sambat'a trecuta au votisatu pentru adunarea contributiunei si din Transilvani'a! — Ceremu esplicare."

„Precum audu domnii transilvaneni romani voiescu a face unu protestu contra susu amintitelor dispusetiuni ministeriale. — Ast'a apoi de felu nu o pricepemu, ca-ci déca au avutu de ongetu se faca asié ceva, se'lu fia facutu la timpulu seu, candu adica s'a inceputu desbaterea proiectului d'antaiu in privinti'a contributiuniloru, — ér' acuma dupace au lostu parte la votisare — acelu protestu, séu nu sciu ce, dupa modest'a nóstra parere aru fi — post festa cantare, — a trecutu bab'a cu colacii! („Alb.")

Catu adeveru diace si intr'aceste presemnate cu semnulu (†) in „Albin'a" voru sci cei ce voru remané datori cu dechiarare cá cea de susu. Reflecsiunea Gazetei e fidelu atentiva, revocatória in memoria si objectiva; noi n'avemu mancarime a ne acatia de persóne, ignoramu orce catiaritura, ci ne dóre numai de lucru, candu vedemu, ca se ecspune; séu candu vedemu, ca unii canta cu falinariulu carligele si manunchiurile de a desbina inimele. Ci se ertamu acum tóte pentru inviare si unii pre altii se ne inbraciosiamu, cá se fimu cu totii o anima pentru tóte cele natiunale. — R.

UNGARI'A. Mai. Sa imp. si regele se va reintórce vineri in 11 la Vien'a, neintrevenindu alta amanare.

In 16 Martiu se mai tienú o siedintia pregatitória, fara alta insemnatate decatu, ca se referà in camera despre primirea deputatiunii ei la Mai. si despre respunsulu Mai. Mai incolo se decise, cá pentru elaboratulu comisiunii de 65 se se defiga o di, in care se se puna la ordines dilei, ceea ce se si facú la propunerea presiedintelui, defigandusse diu'a de Mercuri din 20 Martiu pentru pertractarea acestui objectu.

Totu in acésta siedintia reprimi camer'a propusetiunile cele 4 ministeriale, acceptate fara modificare si din partea camerei de susu, care dau indemnitate séu potere dictatorica ministeriului. Cine se dica, ca lupt'a maghiariloru a fostu pentru dictatura si nu pentru libertate generala si individuale. Cine se dica, ca dintr'o caldare centralistica ne-au tornatu de a valma in alt'a si mai centralistica, déca i va da man'a gasindu-satu puntiu. —

Caus'a drumului de feru Oradea-Clusiu-Brasiovu inca se scormoni in siedinti'a acést'a, cu darea inlauntru a unei propuneri suscrise de deputatii ardeleni cu Bömches in frunte, si s'a decisu, cá propusetiunea se se iè insinte in 18 Martiu.

In 18 dupa unu telegramu alu „H. Ztg." min. de comunicatiune dechiara, ca ministeriulu e gata a propune camerei proiectulu unei retiele (ramurire) de drumu de feru si asié deputatii transilvaneni isi retrasera propusetiunea ce o deteru. Totu in acésta siedintia se cassá alegerea dep. Fagarasiuloi D. Mateiu Popu Gridénulu, cá cum ar fi fostu nelegala. Déca lui Benedek cu butile de rachiu si adamanarile cu paralutie i-ar fi succesu o alegere maghiara li ar fi mai convenito. Fagarasienii inse voru dovedi si de a 3-a si de a 4-a óra, déca au simtiu maretiu de dreptulu séu politicu natiunalu si de aperarea lui in contra tuturoru metechnelor, cu orce pretiu, ne lasandu margaritariulu natiunei in gur'a — din scriptura. —

Maniera de a desnatiunalisa si prin relege.

Lupulu de catra padure. In siedinti'a din 11 Martiu a camerei deputatiloru din Pest'a intre reporturi din care a statu tóta siedinti'a s'a adusu insinte si petitiunea comunei romane gr. catolice din Macu in Ungari'a, care atitiata cu scopu de parte batatoriu dedese la camera o petitiune, in care unii sub nume ca su maghiari, se plangu in contra eppului romanu gr. cat. din Oradea mare, cumca i-ar apasá si asupri neconcedendule usulu de limb'a maghiara la altariu si pre amvonu. E de scriutu, ca precum in tóta secuimea din Ardélu se afla o multime de romani cari de sil'a amenintiariloru, presiuniloru si sicaneloru uitara cu totulu de limb'a sa natiunala, in catu afara de preotu si cantaretiu abia mai scie romanesce intr'o comuna cate unu curatoru dintre cei mai batreni si totusi pana acum se numescu cu totii romani ér' nu maghiari, pentruca limb'a beserice i, care o romanésca si la gr. res. si la gr. cat., li-a mai conservatu celu pucinu consciinti'a, ca se tragu din nobilulu séu sange de romanu; cu tóte ca in an. 1848 secuii din Trei-scaune (Háromszék) cu amenintiari formidabile silira pe o suma de romani de ambe secsele de relegiune gr. or. si gr. cat. se si parasésca legea si cu ea si natiunea si se tréca la beseric'a maghiariloru, cum se facù d. e. in Arkos etc., unde dintr'o parochia intréga cu beserica si scóla abia remasera vreo 7 insi, care dupa focului revolutiunii se reintórsera la beseric'a sa, pre candu ceilalti toti se afla si astadi terorisati a remané in beseric'a unitariloru séu socininiloru. Se intrebamu mai insinte, ca de ce aperare se bucurara acesti frati si nostri terorisati si perduti acum pentru legea si pentru natiunea nóstra?! — Dupa acést'a se ne reintórcemu la camer'a din Pest'a si se vedemu esemplulu de tolerantia relegiósa si natiunala, ce ni'lu dede causa Macoaniloru in originalu'a ei plasmuire si plannire.

Nu e sufletu de omu in tóta Ungari'a si Transilvani'a, care se nu fia convinsu despre acelu adeveru, ca neci unu singuru maghiaru de sange nu se tiene de legea romaniloru neci gr. or. neci gr. cat., ci sioguru numai romani, serbi si ruteni, prin urmare si a priori si a posteriori e o mare si marsiava fictiune, cumca comun'a bisericésca din Macu, dincolo de Aradu, ar fi comuna maghiara gr. cat., dupa cum se referéza; (unu scopu acesta departe batatoriu, cá ad. se ni se pericliteze si espuna si unicului acestu terenu bisericescu cabalelorn desnationalisatóre). Eu se vedemu frumós'a apucatura, cum se da de golu:

Dupa ce s'a propusu ad. in siedinti'a camerei din 11 Martiu petitiunea Macoaniloru, unu dep. maghiaru Farago da e dovedi, ca ce nedreptate strigatóre la ceriu se face maghiariloru (auditi!) gr. cat. din comun'a Macu; unde intre 2000 locuitori ar fi numai 60 romani, ér' ceilalti sunt maghiarli gr. cat. (cu tóte ca maghiaru gr. cat. e siórece de cei albi in tóta Ungari'a si Transilvani'a). Farago dovedi, ca cu tóte acestea eppulu din Oradea mare vré se suprimese limb'a maghiara si denumesce numai parochi, caplani si invetiatori totu romani in Macu, ca oprese cantarile in limb'a maghiara si ca ar fi avisatu pe preotu, ca de cate ori va mai incepe comun'a a cantá in limb'a maghiara se intrerumpa servitiulu ddiescu; cumca de pre timpulu epidemiei colerice in urmarea acestoru frecari nu s'au mai comunicatu ómenii si agonisantii nu s'ar fi provedintu cu santele Taine. Farago dar' face propunere, cá eppulu romanu gr. cat. din Oradea mare se se pedepsésca dupa cuviintia, ér' Mai. Sa se se rógé, cá se suspen-

*) Unu felin de sfernariu, care duce legile dela 1863/4 in straitia se le venda la Pest'a, unde astfelin de marfa se canta forte bine? — Vedi si Gazet'a Nr. 62 1866. —

deze pe numitulu eppu din oficiulu seu; ér' pentru cá se se póta incungiurá asemenea diferintia se se redice unu episcopatu maghiaru gr. cat. etc. Ecce toleranti'a religioso-nationala! Catu de bine scie combiná D. Farago religiunea cu nationalitatea. Lucru demnu si memorabilu cá se se refereze Santianiei Sale pontificelui romanu despre incordarile aceste straordinarie de a desnationalisá acum si prin s. beserica! Óre protestavoru prelatii Ungariei in contra nationalismului maghiaru pretimpu, candu e vorba sici numai de relege si de oomuna catolica?! Si óre dieta are competenti'a a'si viri nasulu si in midiuloculu altarieloru relegiuniloru?! Vedeti ce faceti, ca nu ne place astfelu de maniera. —

Mai incolo Farago recomanda propunerea sa pentru urgentia, fiinduca numitii membri (cu buna séma cumparati) si comunei din Macu sunt atatu de amariti, incatu sunt mai gata a trece la Nazarenii (ar fi bine, cá se se porunceasca o comisiune, care se cerceteze, óre scie vre unu sufletu de omu din tota comun'a Macu, ca ce felu de lege e a Nazarenilor si apoi mentiun'a si intrig'a in caus'a relegionaria se se pedepséasca aspru pentru esemplu!) decatu se mai vré a remané suposi liberei dispusetiuni a eppului din Oradea. — Ce facù insecamer'a?! Ea recomandà petitiunea Macauniloru la min. de cultu spre a se lua in deosebita privintia! —

Provocamu pe fratii Macoani, cá inainte de ce ar apostatá dela beseric'a nóstra nationala, se éssa la publicitate cu obiectulu acestu curiosu si pana acum ne mai practisatu. E lucru demnu de tóta deplangerea si de cea mai tréza si mai resoluta aperare a dreptului limbii bisericesci pe calea legei si a datinei bisericei romanesci, unde n'are a dispune neci diet'a neci ministeriulu maghiaru, ci singuru Ddieu din ceru si capulu supremu alu bisericei pe pamentu. —

Pest'a 20 Martiu. In siedinti'a de astadi a camerei deputatiloru incepù desbaterea generala asupra obiectelorn comune pentru totu imperiulu. In legele magnatiloru se affá si br. Beust, Becke, Wüllerstorff si principele Hohenlohe. — Fói'a oficiala a ministeriului „Buda-Pesti-Közlöny“ publica o ordonantia de presa a ministeriului, dupa care in Ardélu deocamdata remane sustienuta procedur'a proceseloru de presa austriaca cea de pana acum.

Cu resolutiune din 15 Martiu Mai. Sa imp. dupa propunerea min. unguresciu primi pe br. Francisc Nopcia, comitele supremu din cottulu Unedórei, cá secretariu de statu in ministeriu, si in min. de fin. cá chefu de sectiune pe Gustav Gränzenstein, ér' lui Zichy ei primi demisiunea de comite supremu. — Berzenczey primi libertatea de a se reintórce acasa din detienere.

„Pesti Hirnök“ nu póte mistui, cumca cetatiu'a Belgradu din Serbi'a o cedéza turcii serbiloru, dicundu, ca dupace Hohenzollern a asiediatu in Romani'a prim'a pétra fundamentala, acuma cu cederea Belgradului se asiedia si a dou'a pétra la confederatiunea danubiana si Ungari'a nu póte fi indiferenta la acestu pericolu, cei amenintiu din resaritu si sudu, fiinduca Ungari'a are dreptu si titululu asupra aceloru tieri, asia va face interpelari catra ministeriu. —

Cuventarea deputat. **Dr. Hodosiu** in siedinti'a camerei, din Pest'a 9 Martiu in obiectulu Presei impreunutata totu din „Oonc.“

„Onorata Casa!“ Vreu se vorbescu in contra propunerei ministeriali ce este sub discusiune.

Dloru! Precum libertatea de credintia si dreptulu liberu de associatiune — asia si libertatea cugetului séu pres'a libera e un'a dintre cele mai frumóse si mai maiestatice dreptori ale omului.

Pres'a libera, ca nu póte se aiba, nu póte se recunósca alte margini de catu, inviolabilitatea dreptoriloru altor'a, de catu respectarea acestoru dreptori.

Numai cu pres'a libera se desvolta siinti'a, cultur'a si simtiulu nationalu; numai prin pres'a libera isi póte esprime omulu simtiementele loimei si cugetarile mintei liberu. Fara presa libera, cultur'a e numai fortuita; fara presa libera, cugetulu liberu e schinteia dumdiesca mórta in nascerea sa — cugetulu liberu e unu tormentu.

Chiar' pentru aceea, in tóte statele si mai alesu in tierile constitutionali, pres'a séu e perfeptamente libera, séu de prèpucine restringeri se bucura — daca si restringerile se potu numi, la ce omulu liberu ar' poté se se bucure.

Io, din partea mea, presei libere n'asiu pune neci alte margini, neci alte restringeri, de catu ceea ce amu disu mai susu: adeca inviolabilitatea dreptoriloru altor'a si respectarea acestoru dreptori; fara inse ca intre marginile de dreptate, cuviintia si respectu se nu potu si io ami spune opiniunile mele asupra dreptoriloru altor'a. Si acést'a se tiene de libertatea de presa.

Asié, candu esprimu si recunoscu in principiu libertatea de presa, nu voiescu, nu potu voi a orea séu a reactivá o lege, care libertatea de presa o face numai ilusoria.

Cu propunerea ministeriale, ce este sub discusiune, se vre reactivares articolui 18., a legei de presa de la a. 1848, si se cere indemnitatea pentru reactivarea lui, Ei! bine!

Dar daca scrutamu acestu articlu, si mai alesu unele dispusetiuni speciali ale lui, apoi mai cu rendu in potemu numi de legea presei nelibere de catu ori ce alta; capitululu primu, si adeca 1. si 2. § de la inceputu, sunt cei mai liberali, dar urméza apoi alti o multime de §§, cari vai! catu se departa de principiulu presei libere, si cari, potu dice, sunt mai aspri decatu cei mai aspri §§-i din codicele criminalu austriacu.

Io asié credu, ca lege de presa, lege buna iusta, si adapta numai acolo se póte face, unde este tasutu codicele bunu si criminalu si civilu. Se o spunemu francu, in Ungari'a neci cu unulu, neci cu altulu nu ne potemu lauda. Ci in multe si in cele mai delicate casuri, totu este lassatu prudentiei judiloru de a judecá despre averea si vitia'a cetatianului. Acést'a póte fi prudenta prevedere acolo, unde tiér'a e locuita de unulu si acelasi poporu, de un'a si aceeasi natiune. Ma este arma periculósa acolo, unde despre averea, libertatea si vitia'a partecularilui nu judeca judele naturalu alu lui.

Legea are se fia spodiotica, éra nu elastica in catu se o poti esplicá in partea in care o vrei. Si éca chiar' legea de presa ce vre a se reactivá. pórta carapterulu elasticitatiei.

In legea comune, dreptulu de a se aduna neci nu e opritu neci nu e concesu. Acum déca io asiu face o provocare catra romani, séu catra inteligenti'a romana, ca se tiena o adunare, pentru a se consultá ce au de a face in mediloculu acestoru fermentationi politice — asiu comite crima séu delictu? Procurorulu ar' sirmá ca da; io asiu dice ca ba, pentru ca e regula juris, ca totu e iertatu ce prin lege nu e opritu; dar' cu tóte aceste, io sunt espusu la acea eventualitate neplacuta, ca voiu fi judecatu. Se póte inse a judecá pe cineva pentru crima séu delictu, pana candu crim'a séu delictulu nu este definitu prin lege, pana candu nu sunt specialisate chiar' speciele de crime si delicte, pana candu nu sunt staverite prin lege cuantitatea si cualitatea pedepsei? si unde avemu noi condicele criminalu, care se ne definésca, se ne specialiseze, se ne termine tóte aceste? Nu avemu.

Asiadar' cumu voiti Dvóstre a pune coperisiulu la unu edificiu, pana candu fundamentulu nu este nicairi?

Apoi ce este acea moralitate onorifica despre care vorbesce §-ulu 5 din legea de presa? Au este si moralu neonorificu?

Asié, candu asiu scrie ca productiunile a „Schöne Helena“ nu consuna cu moralitatea si decorulu onorificu, si asiu cere ca aceste representatiuni se fia oprite — „Schöne Helena“ ar' poté, dupa § 5, a me trage in procesu, pentru ce amu cutediatu a'mi bate joculu de moralulu si onorificu, si io asiu plati acelu moralu alu ei cu unu anu de dile carcere si cu 400 fl. si mai bine pedépsa in bani!

Dupa acestu § vai! voe diurnale umoristice; ca „Bolond Mi ka,“ „Kakas Márton“ si „Gor'a satulni“ si vostri, totu pe rendu si unulu pe cate unulu au se fia incarcerati si remunerati cu o pedépsa de 400 fl. moneta conventionale.

Candu asiu retipari proieptulu de lege in caus'a nationalitatiloru facutu de deputatii romani si serbi, si l'asiu imparti intre poporu, procurorulu ar' póté se me traga in procesu si se me acuse ca agitezu in contr'a unitatii publice de statu maghiaru; ca se vedeti, chiar' asié esplica unii eruditi publicu politici acelu nevinovatu proieptu de lege; si mie mi'ar' face placerea cu carcere pe 4 ani, si m'ar' onorá cu o remunerare de pedépsa in bani pana la 2000 fl. si mai bine.

Totu asié asiu pati si atunci, candu asiu scrie ca dieu Moldov'a si Romani'a nu se tiene de asié numit'a corona a Stiui Stefanu; si totu asié asiu pati si atunci, candu asiu scrie ca dieu „Uniunea“ nu e fapta complinita, si ca ea neciodata potere de lege n'a avutu — macar' vedeti, chiar' resoripte imperatesci o dieu acést'a. Dar' candu asiu dice, ca dist'a Ungariei nu e competente a aduce legi pentru Transilvani'a — numai Dumnedieu mai scie ce asiu pati!

Candu asiu scrie ca, veri ce oficiulu nu si implinesce deregatori'a, ca e negligentu séu ca abuséza cu oficiulu seu, ca elu a furatu séu ca elu a ucisu; séu candu asemene asiu scrie despre o corporatiune séu autoritate publica recunoscuta de lege; séu candu totu asemene asiu scrie despre unu particularlu — si io stau bunu a documenta asertiunea mea — procurorulu séu partea interesata me da in procesu pentru calumnia, si mi trentesce in spate de simtiescu proverbiulu „spune adeverulu si ti-voru sparge capulu,“ si me trezescu lipitu de libertatea civile si personale pre vreo cativa ani, si lipitu si de vreo cateva sute séu mii de fiorini!

Asié me judeca pentru calumnia, fara ca legea se definésca ce e si candu se comite calumnia. Me judeca pentru ca amu spusu adeverulu; me judeca fara ca se me lase séu se mi dee voia a dovedi acesa ce amu scrisu — pentru ca §§-ii 24. si 25. opresce pe áfirmantele a dovedi afirmatiunile sale, ci da voia numai negantelui a dovedi negatiunile sale. Ce procedura intórsa!

Acést'a e partea materiale a legei maghiare de presa dela a. 1848.

Ci io nu potu parteni acésta lege si proprismente propunerea ministeriale neci in partea formale.

Daca ministeriulu dela a. 1848 a provocatu municipiurile ca fiscare in siinulu seu se constitue scaunu de jurati (Jury), atunci nu pricepu pentru ce ministeriulu de acum voiesce séu propune constituirea numai a cinci scaune de jurati? Daca nu cumva voiesce ministeriulu si aici a centralisá, si daca nu cumva voiesce ca despre averea particularilorn de diferite nationalitati si despre libertatea loru civica si personale se judece judii loru nenaturali!

Cerculu teritorialu alu municipieloru e defiptu, pentru ce dara, daca voiti a introduce legea maghiara de presa nu voiti a sustiené ordenatiunea ministeriului dela a. 1848, ca in fiscare municipiu se fia cate unu scaunu de jurati? Au voiti ca romanulu din Zarandu séu din Aradu se merga la Dobricinu ca se lu judece maghiarulu care nu i scie neci limb'a? Voiti se faca si spese cu o lunga caletoria, si se fia pedepsitu si in persóna si in avere, de multeori, mai totdeauna póte numai din nepriceperea limbei? Ah! domniloru, acést'a nu este institutiune de Jurati.

Dar' nu potu fi pentru propunerea ministeriale si prin urmare pentru activarea legei de presa maghiara neci pentru ca pretinde dela pres'a de di o cautiune, ce, daca acea lege se publica si intra in valóre astadi, mane nu mai póte iesi neci unu diurnalu romanu nici unu diurnalu serbescu. Ordinulu legei in privinti'a cautionei chiar' asié suna cá si candu asiu dice: „tu poti se si libertate de a vorbí, insinte inse de ati cascá gur'a numera 10 mii si respeptive 10.500 fl. v. a.“

Legea cambiale nu cere nici o cautiune in bani dela negutistori; tipografii inca sunt negutiatori. Dar' cum? legea cambiale se fia mai liberale decatu legea de presa? Dar' asié tipografii sunt supusi la cautione, prin urmare produptulu mintiei mai pucinu se pretuiesce decatu produptulu pamentului — macar' mintea perfeptiunéza si acésta produptione!

Mai incolo, lasandu ca legea de presa, ce este sub cestiune, cere dela jurati cá se arate unu venitu anuale de 210 fl. v. a., dar' io nu voiescu reactivarea acelei legi nici din motivulu ca da unu timpu pré lungu de prescriptiune. Dupa §-lu 28, ori ce scriitoriu póte portá fric'a in spate, ca in 6 luni procurorulu si in 2 ani, di doi ani de dile partea interesata, i póte trenti unu procesu cum se dice de presa.

Dupa tóte aceste, io nu partinescu, io nu potu parteni propunerea ministeriului in privinti'a presei, ci mai bunu bucurosu sunt a sustiené statulu quo, pentru ca mai bucurosu me supunu la o discretiune rationabile, decatu la dispusetiunile unei legi, ce nu numai ca e fórte elastica dar' e si fórte aspra.

Dreptu aceea io sunt de opiniune ca punendu la o parte propunerea ministeriului, acest'a in timpulu celu mai scurtu se vina insintea

casei cu unu proiepțu de lege de presa si mai liberalu si mai rationabilu decatu legea dela an. 1848.

Io votezu in contra propunerei ministeriali.

AUSTRI'A INFER. Vien'a 18 Martiu. Una nouă patenta imp. conchiama éra camerele Boemiei, Moraviei si a Carniolei.

Austria se afla in cestiunea nedependintiei Candiei dela Turci'a in cointielegere cu Franci'a si cu Rusi'a si Angli'a isolata agitéza in contra aliantiei triple in Constantinopole. —

Faim'a cea alarmatória despre invasiunea trupeloru rusesci in Moldov'a e numai o fictiune scornita, cu buna séma de jidani.

Principele Stirbeiu primí dela Mai. Sa marea cruce a ordinului Francisco Iosifu.

Admiralulu Tegetthof ér' se numí supremu comandantu alu marinei.

Croatii ceru mereu si dorescu readunarea dietei cá si Transilvani'a. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Programa ministeriului Romaniei citita in siedinti'a din 4 Mart. 1867 a camerei deputatiloru de ministru presiedinte:

„Trebue mai anteiu se declaramu, ca relegiunea nóstra politica este: Devotamentulu absolutu persónei Domnitoriului nostru Carolu I. si dinastiei lui, precum si constitutiunii ce si-a datu Romani's; ca consideramu cá una datoria sacra de a pastrá neatinse drepturile politice ale tierei, cá se le transmitemu astfeliu succesoriloru nostri; de a avé dreptu tiente constante intarirea tronului si a dinastiei, de a observá cu santiania si de a face a se aplicá cu cea mai rigorósa nepartialitate legile; de a face se domnésca ordinea si economi'a in finantiele statului.

Acestea fiindu cugetarile nóstre, éca calea pe care vomu pasi.

Ne vomu grabi a presentá corpuriloru legiuitóre, in acésta sesiune, déca va fi cu putintia, ér' de unde nu, in sesiunea viitóre déca vomu ajunge pana la dina's, proiectele de legi cerute de art. 132 alu constitutiunii. Odata aceste legi promulgate, credemu ca tiér'a se va putea considerá cá organisata in cea ce privesce legislatiunea, si ca prin urmare vorb'a de reorganisare va disparea din vocabulariulu nostru politicu. De atunci vomu mai avea pucine legi de facutu, afara numai de imbunatatiri si complectari partiali ale legiloru esistinti spre indreptarea viciuriloru si neperfectiuneloru pe cari speriinti'a va face a se descoperi intr'ensele. Prin urmare noi vomu fi sobri in proiecte de legi a presentá. Si, patrunsi fiinduca legalitatea este cu multu mai eficace de catu frumosetí'a institutiuniloru pentru chezasuirea dreptatii intre cetatiani, ne vomu aplicá mai cu séma a face a se observá legile.

Politic'a nóstra esteriória nu va incetá nici odata de a fi franca si leale. Prin observarea celei mai stricte neutralitati, ne vomu manci a meritá increderea tieriloru vecine, cari aru vedea negresitu cu satisfactiune statornicindusse in Romani'a o stare de lucruri stabile si fórte, sub auspiciile caria, o administratiune intielépta va putea protege tóte interesele loru; si ne vomu face una datorie de a nu tolerá cá teritoriulu Romaniei se se faca asiliu unoru turburatori, cari aru cercá se neliniscésca vre un'a din puterile straine.

In materie de finantie, patrunsi ca sistemulu de a intimpiná cheltuelile anuali prin imprumutari, ruina natiunele cá si familiele, suntemu fermu decisi a cere natiunei midilóce cari, fara a impovará directu pe contribuabili, se fia de ajunsu pentru a soldá pana la o par'a, cheltuelele anuali recunoscute cá stricte necesarii de adunare, fara a lasá vreunu deficitu de acelea cari acumulandusse din anu in anu, facu imprumuturile neevitabili. Intre principalele obiecte de solicitudine, cea mai seriósa pentru noi va fi si stingerea datoriei nationale celei din tiéra, care a sguduitu statu de multu creditulu tesaurului.

In instructiunea publica, fara a neglige de a'i dá intensiunea reclamata de starea societatei, ne vomu pune mai cu séma solicitudinea la imbunatatirea invetiamentului, cá se póta dá societatei nu numai functionari publici, dara si membri folositori si in alte profesiuni astadi cu totulu parasite.

Catu despre organisarea puterei armate a tierei, vomu tienti ne'ncetatu spre a cresce esistencitatea apararei nationale incatu se va putea face fara a cresce si sarcinele tierei.

Aceste sunt principalele puntori ale celei ce ne propunemu a urmá. Acestea sunt cugetarile nóstre in tóta sinceritatea. Isbend'a nóstra depinde mai anteiu dela Ddieu si apoi dela natiune si dela representantii ei." —

Din afara interpelatiunile si respunsulu la ele in corpulu legislativu alu Franciei despre politic'a esterna merita atentiune. Thiers recomanda politic'a vechia a cumpanei drepte europene, altii tienerea de principiulu nationalitatii.

Novissimu. Mane in 20 pornescu trei brigade cá corpu de observatiune la granit'a turcésca. — „P. Ll."

---

† Nicolau Marcu,

f. profesore de fisica si matematica a repausatu!

Necrologu. In conspectulu mortiloru, parochiei gr. cat. a Silivasiului de Campia, de pie lun'a lui Febr. a. c., ce 'mi veni astadi la mana, aflai si numele Nicolau Marcu, administratóre la monastirea Silivasiului de Campia, in etate de 70 ani, mortu in 23 Febr. si inmormentatu la 26 Febr. 1867, prin administratórele monastirei Siopteriului Alecsandru Mariano.

Onoratii cetitori ai acestoru sire, au de a recunósce in repausatulu pre acelu Nicolau Marcu, care figuréza la intemeierea liceului nationale in Blasiu in anulu 1831, langa nemuritoriulu Simeonu Barnutiu, cá celu dinteiu profesore de fisica si matematica.

Totu cá profesore de fisica si matematica aflamu pre Nicolau Marcu in gimnasiulu Blasiului pana la anulu 1853, candu, departatu dela catedr'a sa, pre carea si-a ocupat'o cu pré multa harnicia, fù esilatu in monastirea Silivasiului de Campia. Aici vietui in simplicitatea cea mai mare, incungiuratu de nenumerate necesitati, — despoiatu adese si de lotrii, ocupandusse, pre langa cultulu divinu, cu predileptiune, de studiulu seu, fisic'a.

Amaritu de sórte, anim'a lui a remasu totu nobila!

Eu, care am cercetatu pre adormitulu in singuratatea sa, nu l'am auditu plangundusse asupra sortii, de carea erá lovitu!

Nascerea si vietí'a repausatului nu 'mi e cunoscuta, biografi'a o lasu altor'a, 'mi implinescu inse o datorintia catra cunoscutii si sconarii lui Nicolau Marcu, prin inregistrarea acestei sciri triste.

Dormi in pace umbra marétia, osemintele tale jaca in liniscea mormentului, éra sufletulu teu insinteze la locasiurile eternitatii, unde vei aflá mangaierea ce ti-a lipsitu pre pamentu!

Posteritatea acést'a nu 'ti póte redicá monumentulu ce'lu reclama nemorirea ta, decatu ca animile tuturor'a ce te au cunoscutu si cari s'au adapatu din fontan'a spiritului teu, se voru aventá la tene si 'ti voru repeti-o „dormi in pace, fii liniscitu sufletu nobilu".

Se damu si noi on. publicu, tributulu din urma, umbrei mortului versandu o lacrima pre mormentulu lui si dicundu'i „se'i fia tierin'a usióra, somnulu linu si memori'a eterna". —

Teac'a in 15 Martiu 1867.

Iosifu Popu.

---

† Carolina Gaertner, nascuta Cepescu

socia D. ingineriu superiór din Sibiiu, dupa una bóla scurta si mistuitória, abia in etate de 33 ani repausá in 16/4 Martiu nóptea la 12 óre, lasandu in doliu pe iubitulu ei sociu Carolu si fiii Georgiu, Elisa, Carolu, Victor, Eugeniu si Demetriu si pe parintii obidati Demetriu si Ecaterina Cepescu, cumnatu si nepóta Constantinu Nicolau si Ecaterina. Repausata fù inmormentata cu tóta onórea in cemeteriulu gr. res. la pórt'a turnului in Sibiiu. Ea fù adeverata escemplu de mama buna si dama romana, ca-ce ou tóte, ca erá incungiurata de atatia fii, totusi lasà dupa sinesi producte din ocupatiunile sale literarie mai multe traduceri in limb'a romana. Fiai tieren'a usióra si memori'a neuitata! —

Cursurile la bursa in 22. Martiu 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 8 cr. v.
Augsburg	—	—	126 „ 25 „
London	—	—	129 „ 20 „
Imprumutulu nationalu	—	—	88 „ 80 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			62 „ 20 „
Actiile bancului	—	—	730 „ — „
„ creditului	—	—	183 „ 50 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 16. Mart. 1867:

Bani 68·25 — Marfa 68·75

Cele mai eftine premenele din lume.

Miestorare totala a pretiuriloru

in fabric'a cea de antaiu si cea mai mare de premenele de in alui Louis Modern din Vien'a, Tuchlauben Nr. 11.

Pentru barbati, femei si copii cu pretiuri bagatele, devindere totala.

Pentru puritate lucru bunu si forma potrivita se garantéza, cu tóte acestе pretiurile sunt asié de scadiute, incatu de securu va prinde mirarea pre ori cine, care va incercá a procura acestе, si 'lu va indupleca a'si procurá de nou. Comisiunile se voru tramite in ori si ce locu, si voru corespunde intru tóte cu cerinti'a. Camasiele cari nu voru fi de ajunsu potrivite, seu cari nu voru conveni se potu tramite inderepto

Pretiurile curente la premenele de ori ce marime.

Pretiuri ficse nestramutate, chiaru si pentru speculatori si negutiatori.

Camasi gata pentru barbati lucrulu celu mai bunu de mana.

Camasi de in din torts albe	in locu de fl. 2.50 numai fl. 1.80		
Sórta fina cu cretie la pepti	„ fl. 4.50	„ fl. 2.30	
Camasi fine Irlandese si de Ramburg	„ fl. 6.—	„ fl. 2.80	
Camasi de pandia fina Olandesa	„ fl. 6.50	„ fl. 3.—	
Camasi de Ramburg si torta de mana	„ fl. 7.50	„ fl. 3.50	
Camasi de cele mai fine de Ramburg lucru de mana fórte frumosu	„ fl. 10.—	„ fl. 4.50	
Din pandia de cea mai fina de batista belgiana	fl. 12.—	„ fl. 5.50	

Camasi de Schirting albe si colorite.

Camasi pentru bark de Schirting albu in locu de fl. 3.— num. fl. 1.80		
Din Schirting francesu de cele mai fine	„ fl. 4.25	„ fl. 2.80
Camasi colorite de form'a cea mai noua	„ fl. 2.50	„ fl. 1.50
Camasi elegante de Schirting colorita	„ fl. 4.50	„ fl. 2.50
Camasi francese de batista colorite	„ fl. 6.50	„ fl. 3.50
Camasi de cele mai noue de balu suprafine	„ fl. 6.50	„ fl. 3.50

Pandiarii, basmale, fecie de mésa.

Pandia fórte fina Irland. si de Ramb. 50 cotí, in locu d. fl. 50 num. fl. 24		
Pandia „ de in tiesatura de batist. 50 cotí,	„ fl. 80	„ fl. 45

Basmale (marame) fórte fine asemenea batiste de in 1/4 ducinu 1 fl., 1.50, 1.80 pana 2 fl.

Basmale fórte fine de in, de batista 1/2 ducinu 2 fl. pana 2 fl. 50

Gulere elegante de batista 1/2 ducinu 1 fl. 50, 1.80, 2 fl.

Camasi gata pentru femei

lucru de mana de cele mai frumosi si cu brodaria.

Camasi de in pentru femei	in locu de fl. 3.— num. fl. 1.90	
Camasi fine Elvetiane cu cretie pre pepti	„ fl. 5.—	„ fl. 2.80
Din pandia fine, festonate	„ fl. 5.—	„ fl. 2.80
Camasi de moda, pandia fórte fine, brodate	„ fl. 6.50	„ fl. 3.80
Form'a noua brodate cu inima si raveur	„ fl. 6.50	„ fl. 3.50
Engemie-façonu nou, brodate	„ fl. 7.—	„ fl. 3.80
Camasi cu coreate numit. Maria Antoinette	„ fl. 6.50	„ fl. 4.50
Victoria, brodate cu Valenciesne curate	„ fl. 16.—	„ fl. 7.—
Ismene pentru dame din Schirt. de celu mai fin fl. 4.—		„ fl. 2.—
Pantaloni pentru dame, brodati de in	„ fl. 6.—	„ fl. 2.80
Corsete de nópte pentru dame, Schirt. engl.	fl. 5.50	„ fl. 2.80
Corsete de Percal d. batista f. fini si eleg.	fl. 6.50	„ fl. 3.50
Corsete elegante cu brodaria désa	„ fl. 12.—	„ fl. 3.50
Corsete cu adause franc. din batista f. fino	„ fl. 15.—	„ fl. 7.50
Corsete de cele mai fórte Valenciesne curat. fl. 20.—		„ fl. 10.—
Camasi de nópte pentru dame cu manieci lungi 3 fl. 50, pana 4.50, 5 fl., pana 6 fl. 50.		
Mant'a de frisare pentru dame din percalu de batista façonu eleganta 5 fl., 5.50, pana 6 fl. 50.		

Ismene de in pentru barbati.

fl. 1.50, 1.80, din panza de Ramburg de cea mai fina fl. 2. pana la 2 fl. 26.

Comisiunile din provincia se platescu dupa ce au sositu marf'a la post'a respectiva. La procurarea camasiloru se cere (grosimea), perimetrulu gutului.

Adres'a este: An das Central-Depot der ersten Leinwäsche-Niederlage **Louis Modern,** Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11. (2)

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.